

INESS - Inštitút ekonomických a spoločenských analýz
Bratislava, 11.5. 2010

Tlačová správa: INESS ZNÁMKOVAL VOLEBNÉ PROGRAMY

Súčasný hospodársky štát vedie k vysokému zadlžovaniu jeho občanov a výhľad na najbližšie roky nie je o nič menej pochmúrny. INESS preto analyzoval volebné programy vybraných politických strán s otázkou, ako sa popasovali s neľahkou úlohou dostať verejné financie pod kontrolu a zároveň zabezpečiť pôdu pre opätovný rast ekonomiky.

Pre hodnotenie programov sme zadefinovali 5 základných oblastí, ktoré sú podľa nášho názoru dnes pre Slovensko kľúčové: rastúci deficit verejných financií, podnikateľské prostredie, ktoré je určujúce pre budúci ekonomický rast, rastúca nezamestnanosť, neudržateľný I. pilier dôchodkového zabezpečenia a zadlžujúce sa zdravotníctvo. Nehodnotíme teda programy ako celok, ale posudzujeme ich na základe schopnosti reagovať na súčasný naliehavý problém na Slovensku. Návrhy a postupy jednotlivých strán sme v problémových oblastiach hodnotili klasickým školským známkovaním, ktoré je bližšie popísané v stupnici nižšie. Autori zámerne neudeľujú výslednú známku celému programu, je totiž na každom voličovi, aby zvlášť ohodnotil významnosť jednotlivých oblastí.

Za zásadný nedostatok volebných programov považujeme plošné mlčanie strán v oblasti konkrétnych úspor vo verejných financiách a riešenie nepriaznivej situácie Sociálnej poisťovne. Strany vo svojich programoch ignorujú skutočnosť, že pre slovenské verejné financie dnes **nie je dôležité, kde strany chcú utrácať na nových dávkach, ale naopak, kľúčové je, kde strany chcú šetriť**. Pri súčasnej výške deficitu, okolo 4 mld. eur, pritom nepostačuje napríklad zrušenie Fondu národného majetku, či zavedenie elektronických aukcií. Vyrovnanie rozpočtu vyžaduje ďaleko vyššie úspory, ak nemá byť dosiahnuté zvyšovaním daní, ktoré by ohrozilo slovenskú konkurencieschopnosť. Také šetrenie vyžaduje aj úpravy v transferoch a dávkach obyvateľstvu. O tom sa môže presvedčiť každý volič, keď sa v aplikácii [Nakúp si svoj štát](#), na portáli www.cenastatu.sk, pokúsi navoliť služby štátu tak, aby boli dohromady nižšie o spomínané 4 mld. eur.

Strany tiež nevyužili možnosť získať mandát voličov na úpravy priebežného dôchodkového systému (I. piliera). Opatreniam v tejto oblasti sa strany vyhýbajú. S výnimkou strany Most žiadna strana nenačrtla konkrétnejšie obrysy, ako by mal byť prvý pilier upravený, aby neúmerne nezaťažoval štátny rozpočet a nevyžadoval v budúcnosti zvyšovanie daní. Volič, ktorý by si chcel vybrať na základe postupu strany v tejto oblasti, v podstate nemá na výber.

Kvalita podnikateľského prostredia bude kľúčová v snahe udržať si konkurencieschopnosť a udržateľný hospodársky rast. V tejto oblasti ponúkajú najmä opozičné a mimoparlamentné strany opatrenia, ktoré by viedli k zlepšeniu súčasnej situácie. Komplexnosťou opatrení v tejto oblasti vyniká najmä strana Sloboda a Solidarita, ktorá by v prípade, že by sa jej podarilo navrhnuté opatrenia presadiť, významne uľahčila podnikanie na Slovensku a odstránila mnohé existujúce deformácie trhu.

Rastúca nezamestnanosť je jedným z najpálčivejších problémov na Slovensku a je tiež najsilnejším spojovadlom medzi politikmi a občanmi Slovenska, pretože strata zamestnania a nemožnosť uplatniť sa na trhu práce sa ľudí existenčne dotýka tu a teraz. Preto väčšina strán na tento problém vo svojom programe reaguje. Systémové riešenia ponúkajú hlavne opozičné parlamentné strany a mimoparlamentné strany.

INESS považuje za najdôležitejšie problémy v slovenskom zdravotníctve rastúce zadlžovanie poskytovateľov, nejasnú úlohu zdravotných poisťovní v systéme a rozpor medzi rozsahom zdravotnej starostlivosti, na uhradenie ktorej má občan nárok z verejných zdrojov a dostupnými financiami v systéme. Väčšina strán tieto problémy ani nedokázala identifikovať. Predstavivosť strán v oblasti zefektívňovania fungovania poskytovateľov zdravotnej starostlivosti končí pri zavádzaní platby za diagnózu (DRG systém) alebo systému elektronického zdravotníctva.

Krátke komentáre k návrhom strán v jednotlivých oblastiach sú v prílohe k tejto tlačovej správe.

Tabuľka: Sumár hodnotenia volebných programov

Problém / Strana	Smer - SD	SDKÚ - DS	ĽS - HZDS	KDH	SMK	SaS	Most - Híd
Rastúci deficit verejných financií	4	3	5	3	4	3	3
Podnikateľské prostredie	5	2	5	2	3	1	2
Rastúca nezamestnanosť	5	2	3	2	2	1	4
Neudržateľný I. pilier dôchodkového zabezpečenia	4	3	5	3	4	3	2
Zdravotníctvo	5	3	5	3	4	3	4

Stupnica:

- 1** – Strana identifikovala problém a navrhuje konkrétne opatrenia, ktoré vedú k zlepšeniu situácie v danej oblasti
- 2** – Strana identifikovala problém, riešenia sú však buď čiastočné, alebo ich uplatnenie znamená len krátkodobé zlepšenie situácie v danej oblasti
- 3** – Strana navrhuje opatrenia, ktoré udržiavajú súčasný problematický stav
- 4** – Strana nenavrhuje konkrétne opatrenia, ktoré by dokázali zastaviť zhoršujúci sa stav v danej oblasti
- 5** – Strana navrhuje opatrenia, ktoré vedú k zhoršovaniu súčasného stavu

Strana SNS doteraz nezverejnila svoj volebný program v elektronickej forme, preto nebola hodnotená.

Richard Ďurana

riaditeľ INESS

E-mail: richard.durana@iness.sk

Tel.: 02 / 5441 0945, Mob. 0907 268 449